

GLASNIK OPĆINE KLIS

Glasilo Općine Klis

Studeni, 2019. - Broj 11

SADRŽAJ:

Kliški procvat: Bez ljudi nema budućnost	3
Klisu nove jaslice!	6
Stižu bageri: Bašićima i Klis Kosi voda iz EU projekta	7
Naknade roditeljima odgojiteljima bez posla	8
Indijka Varma 100.000 – ta gošća	9
Putopisom i kistom od Amazone do Mont Everesta	14
Cesta kroz Prugovo sigurna za pješake	15
Domu kulture izložbe, radionice, predavanja.....	16
Najmaštovitiji plakat iz Klisa!	17
Eva i Sanjin na tronu Kozjačkog satarluka	19
Uredili ceste u Klis Kosi	20
Otkupljeno zemljište za mrtvačnicu i proširenje groblja u Brštanovu.....	20
Stipendije	20
Bonovi za umirovljenike, nezaposlene i HRVI	20
Radne bilježnice učenicima	20
Sigurnost gradova - prioritet i obveza	21
Mrtvačnica u Dugobabama	22
Obnova freski	23
Dušni dan	23
Glavu dolje ruke na leđa	23

Besplatno glasilo Općine Klis

Izdavač:

Općina Klis,

Iza Grada 2, 21231 Klis

Telefon: 021/240-292; Fax: 021/240-675

mail: glasnik@klis.hr; www.klis.hr

Glavni i izvršni urednik: Ivica Vetma

Lektura: Lea Smoljaka

Fotografije: Mirko Bojić, Ante Mula,

Ivo Pervan, Ivica Vetma

Tisk i grafička priprema:

Dalmacijapapir Split

*Sve nepotpisane tekstove potpisuje
uredništvo*

KLIŠKI PROCVAT: Bez ljudi nema budućnosti

Kao i svake godine, Dan općine obježen je i svečanom sjednicom na kojoj su predstavljeni svi važniji realizirani projekti u protekloj godini, kao i oni koji su u tijeku, a najavljeno je i uvođenje statusa majke odgajateljice, kao demografske mjere. Bilo je govora o uspješno realiziranim projektima kao što su pomoći mlađim obiteljima kroz povoljnu nabavu zemljišta, obnova sportskog igrališta u Broćancu, završetak izgradnje mrtvačnice, dovršetak interpretacijskog centra, otvaranje jaslica. Uzvanicima je

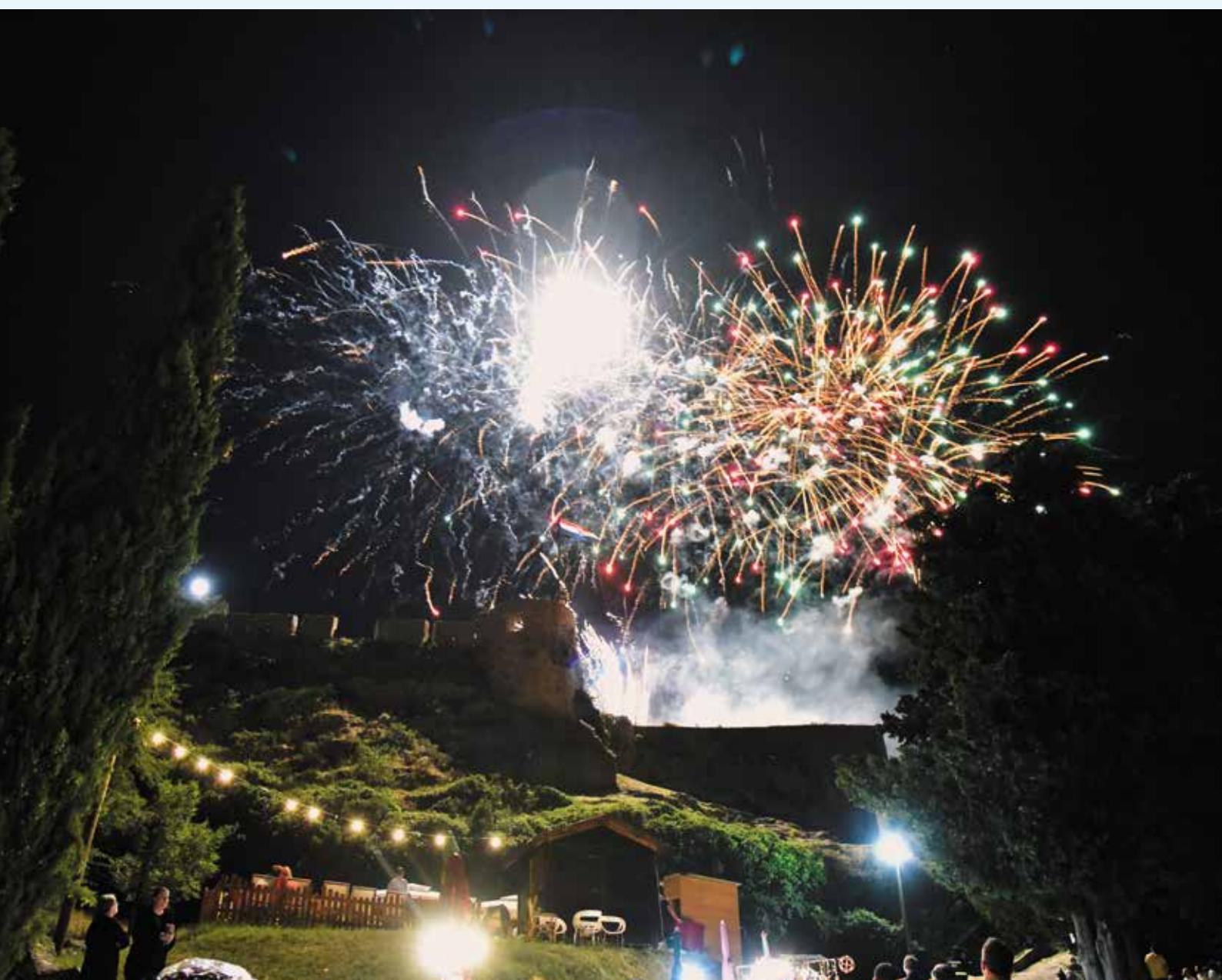
Zahvaljujući brojnim realiziranim projektima, ali i mnogima koji su se doselili na šire područje općine, Klis je danas prepoznat kao poželjno mjesto za život, naglasio je načelnik Jakov Vetma

OPĆINSKE NAGRADE

Na svečanoj sjednici dodijeljene su nagrade Općine Klis. Nagrada za životno djelo dodijeljena je posthumno **Branku Smodlaki**, kliškom boksačkom treneru i osnivaču Boksačkog kluba u Klisu koji je generacije mlađih Klišana zaljubio u ovaj sport. Nagradu Općine Klis primio je i **Slobodan Firić**, darivatelj krvi koji je zabilježio čak 108 darivanja, ali i za promicanje aktivnosti klubova dobrovoljnih darivatelja krvi.

predstavljen projekt osvjetljenja tvrđave, a posebno zanimanje izazvali su podaci o izvrsnim turističkim rezultatima drevne utvrde koja je veliku popularnost postigla i serijalom ‘Igra prijestolja’. Prošlogodišnji rekord od 70 tisuća posjetitelja i ostvareni prihod od nešto više od 3 milijuna kuna, odavno je nadmašen ove

godine. Izgled tvrđave oplemenit će i rekonstrukcija dvaju devastiranih objekata u sklopu tvrđave te postavljanje ljetne pozornice, odnosno gledališta s 3D mappingom. Ukupna vrijednost radova iznosi 5,5 milijuna kuna.

Krajem svibnja u podnožju tvrđave otvoren je Interpretacijski centar, projekt vrijedan milijun kuna, koji kroz suvremenu 3D tehnologiju posjetiteljima nude povijest Klisa na drugi način, kao i prikaz cjelokupne kliške turističke ponude. Ubrzo će se u samom centru mjesta, otvoriti i suvenirnica koja će, uz ostale, nuditi i autentične proizvode domaćih OPG-ova. Među brojnim uzvanicima i gostima, svečanoj sjednici nazočili su i splitsko – dalmatinski župan **Blaženko Boban**, u svojstvu izaslanika predsjednice Republike **Kolinde Grabar Kitarović**, saborSKI zastupnik **Ante Sanader** u svojstvu izaslanika predsjednika Vlade **Andreja Plenkovića** te **Tonči Glavina**, državni tajnik u Ministarstvu turizma. Uzvanike je pozdravio načelnik Jakov Vetma: -Više puta sam istaknuo kako su svi infrastrukturni i razvojni projekti uzalud, ako nemamo ljude koji će živjeti i raditi na ovom području. Upravo zahvaljujući brojnim realiziranim projektima, ali i perspektivi i usmjerenosti na budućnost, Klis je danas prepoznat kao sve poželjnije mjesto za život što je najbolji pokazatelj da idemo u dobrom smjeru. –

Blagdan Svetog Roka tradicionalno je obilježen svečanom misom s procesijom kroz mjesto. U večernjim satima proslava se preselila na Megdan gdje su brojnu publiku zavljale 'Slavonske lole', a fešta na Klisu ponovno je privukla tisuće posjetitelja, a na Klis se stizalo iz svih krajeva Dalmacije. Za gastronomsku ponudu pobrinuli su se lovci iz lovačke udruge Svečurje koji su dijeli li jela spremljena po tradicionalnim receptima. Proslava je potrajala do dugo u noć, a ozarena lica gostiju i pohvale organizatorima još jednom su dokazala da je Dan Općine Klis sinonim dobre zabave u mjestu i široj okolini.

KLISU NOVE JASLICE!

Klis je dobio prve jaslice! Nakon što je prošloga ljeta Općina Klis započela radove na preuređenju prostora za nove jaslice, radovi su završeni u listopadu, a jaslice su svečano otvorene dočekale 4. studenoga.

Sama svečanost otvaranja, kako i priliči, priređena je u veselim tonovima, uz pomoć vrijednih teta i vrtičke djece, jer upravo su oni najmanji oni na kojima svijet ostaje.

U okviru investicije vrijedne 700 tisuća kuna, u prizemlju postojećeg vrtića Sv. Roko, prema najvišim pedagoškim standardima uređene su jaslice, a uređenju je pomogla i Splitsko-dalmatinske županije vrijednim darom od 150 tisuća kuna.

Jaslice su smještene u prizemlju zgrade Djecjeg vrtića Sv. Roko, koji je postao bogatiji za novi dnevni boravak, blagovaonicu i kuhinju koji su se izvrsno funkcionalno uklopili u prostor. Sve je to nastavak rada na osiguravanju boljih uvjeta za mlade obitelji i djecu Općine Klis. Posljednjih su godina u općini naknade za novorođenčad povećane u stopostot-

nom iznosu, a s preko 3,5 milijuna kuna financira se predškolski i školski odgoj za više od 500 djece. Također, Općina Klis financira i radne bilježnice za sve osnovnoškolce, a

svake je godine osigurano i 300 tisuća kuna za učeničke i studentske stipendije kojim pomaže 65 učenika i studenata.

EU KOLAČ – PROJEKT AGLOMERACIJE SPLIT-SOLIN VRJEDAN 1,79 MILIJARDI KUNA NAMIJENJEN I NAŠOJ OPĆINI

STIŽU BAGERI: BAŠIĆIMA I KLIS KOSI VODA IZ EU PROJEKTA

Projekt Aglomeracije Split - Solin obuhvaća područje gradova Solina i Splita te općina Klis, Dugopolje i Podstrana, a dio novca bit će namijenjen infrastrukturnim radovima na kliškom području.

Izvrsne komunalne vijesti stižu iz Europe, jer je EU odobrila dogradnju i obnovu vodovoda i kanalizacije Splita i Solina ‘tešku’ 1,79 milijardi kuna, a dio tog ‘EU kolača’ pripast će i našoj općini. O važnosti radova govorilo se na predstavljanju pod nazivom ‘Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Split – Solin’ održanom prošloga mjeseca.

Projekt Aglomeracije Split - Solin obuhvaća područje gradova Solina i Splita te općina Klis, Dugopolje i Podstrana. Provedbom ovog

projekta, ispunit će se EU standardi u vodno-komunalnim djelatnostima, odnosno ispunit će se zahtjevi Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda 91/271/EE u aglomeraciji Split - Solin i 2. Direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

Ovaj vrijedan projekt Aglomeracije Split - Solin pripreman je niz godina i njegovom će se realizacijom dati značajan doprinos unaprijeđenju kvalitete života stanovnika gradova Splita i Solina te općina Klis, Dugopolje i Podstrana, a

dogradnju i rekonstrukciju sustava javne vodoopskrbe, dogradnju i rekonstrukciju sustava javne odvodnje te nadogradnju postojećeg vodooprskrbnog sustava.

Potpisivanju ugovora nazočili su predstavnici lokalne i državne vlasti; Andro Krstulović-Opara, gradonačelnik Splita, župan Blaženko Boban, gradonačelnici gradova i općina obuhvaćenih projektom, a među njima i Jakov Vetma, načelnik Općine Klis.

Što će projekt značiti za Klis, najavio je načelnik: -Ovo je najveća komunalna investicija u povijesti naše Općine, ukupne vrijednosti oko 35 milijuna kuna. Osim sekundarne kanalizacijske mreže, izgradit će se i vodovod za Bašiće te rekonstruirati vodovod u Klis Kosi. Nakon navedene izgradnje sve ceste će biti asfaltirane u punom profilu. Ovaj projekt podiže životni standard, štiti naš okoliš, ali istovremeno stvara prepostavke za daljnji razvoj. Početak radova očekujemo kroz 2020. godinu - kaže Vetma.

PLUS ZA KLIS – OPĆINA UVODI FINANCIRANJE OBITELJI S VIŠE DJECE

Naknade roditeljima odgojiteljima bez posla

Za razliku od mnogih mjesta u Hrvatskoj iz kojih ljudi odlaže, Klis se može pohvaliti stalnim prirodnim prirastom, većim brojem rođenih nego umrlih, a pozitivnoj demografskoj slici svakako će pridonijeti i uvođenje statusa roditelja odgojitelja. Tako bi se prema odluci Općine Klis ovaj status odnosio na nezaposlene roditelje s četvero i više malodobne djece koja ne idu u dječji vrtić.

Kao što je poznato, Klis već drugu godinu za redom bilježi više rođenih nego umrlih, a brojnim mjerama općinske vlasti itekako se potiče pronalitetna politika i povratak mlađih obitelji u Klis. Tako se planira dodjela povoljnijih zemljišta mlađim obiteljima za izgradnju obiteljskih kuća, no i bez te mjere na cijelo područje Klisa, od samog središta općine, sve do sela u zaleđu, vraćaju se

Općina Klis već drugu godinu za redom bilježi porast nataliteta, a brojnim mjerama općinske vlasti itekako se potiče pronalitetna politika i povratak mlađih obitelji u Klis

uglavnom mlađi ljudi kako bi zasnovali obitelj.

Među njima, mnogo je obitelji s četvero ili više djece čiji roditelji nemaju posao, zato će za njih od velike koristi biti uvođenje statusa roditelja odgojitelja, najavljuje načelnik **Jakov Vetma**:

- Dvije godine za redom imamo više rođenih nego umrlih. Želja nam je taj trend nastaviti. Što će nam sva ulaganja ukoliko ne bude djece? Osim navedene mjere, povećali smo

SVE VIŠE DJECE

Izvrstan demografski rast Klisa najbolje će dočarati usporedba broja rođenih prije 11 godina; tako je u Klisu 2008. godini umrlo 50 ljudi, a rodilo se samo 34. Nedavne statistike međutim, nude potpuno drugačiju demografsku sliku jer se na području Klisa rodilo 69 djece, dok je 62 ljudi umrlo.

i ulaganja u sufinanciranje vrtića, s nekadašnjih milijun na 3 milijuna kuna. I tu ne mislimo stati. – najavljuje Vetma.

Nakon što je Općina Klis donijela odluku o finansiranju roditelja odgojitelja, uskoro će se započeti s isplatama.

TURISTIČKI REKORD – KAKO JE TVRĐAVA ‘PALA’ 2019. GODINE

INDIJKA VARMA 100.000 – ta GOŠĆA

Piše: Iva Kegalj

Kliška, turska, mletačka, austrijska, Napoleonova, talijanska, općenarodna pa napokon hrvatska, ali od lani - opet kliška! Kamena ljepotica vjekovima je stražariла između Kozjaka i Mosora, braneći Dalmaciju i odolijevajući, tada čineći se, beskrajnom ratovanju. Prkosila je neprijateljima, vjetrovima, olujama i gromovima, ali ove godine, opet je ‘pala’. I tko se god čudi tome, malo o njoj sluša i još manje je poznaje. No, sve manje je onih koji pored nje prolaze ne osvrćući se, jer kliška tvrđava prijestolje je hrvatskih vladara i turistički biser pored Splita.

Stoga je ljeta Gospodnjeg 2019., kliška tvrđava ‘pala’, no ovoga puta opkolili su je iz cijelog svijeta. Čak 100 tisuća putnika iz zemalja čitavog svijeta uzdisali su nad prizorima, koji se pružaju s drevnih zidina, slušajući o nevjerljivoj povijesti.

Pred kraj desetog mjeseca, točnije, 29. listopada na tvrđavi je prigodno dočekana jubilarna posjetiteljica, Varma Vineet koja je stigla iz daleke nam Indije. Varma je na svojem putovanju Hrvatskom zastala na Klisu, ponijela divne uspomene, ali i vrijednu nagradu. Rast troškova prisilio nas je na povećanje cijena ulaznica, no unatoč tome, zabilježen je porast broja posjetitelja od 47 posto u odnosu na godinu prije, dok je zabilježeno povećanje prihoda do studenog ove godine od 65 posto. Ponudu kliške tvrđave obogatilo je i otvorene interpretacijske centra u samom njenom podnožju, te kvalitetna suradnja s Etno-agro parkom ‘Stella Croatica’. Prema tome, posjet tvrđavi uključuje još dvije vrijedne atrakcije koje stvaraju skladnu i kvalitetnu turističku priču za koju se očekuje da će dogodine oboriti

BROJ POSJETITELJA

NA TVRĐAVI

2019.

VIŠE OD 100.000

2018. – 70.000

2017. – 47.000

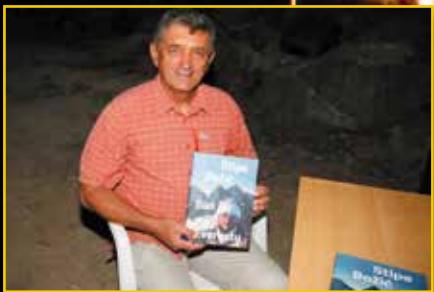
2016. – 32.000

2015. – 12.000

dosadašnje rekorde. Na ostvarene rezultate možemo biti zaista ponosni, međutim i sretni što u cijelokupnom napretku sudjeluju svi u Klisu. Stoga, prigodne su riječi našeg književnika, Zvonimira Baloga: *‘Onoliko koliko jedan narod ulaže u kulturu, duhovne vrijednosti, u tolikoj će mjeri egzistirati i svijet će o njemu znati.’*

A mi ćemo o Klisu i dalje pričati, pisati, nek’ Hrvatska i svijet doznaaju o bogatstvu koje baštinimo kroz stoljeća.

PUTOVATI SE MORA – 5 PUTOPISACA, 3 KONTINENTA I MILIJUN DOŽIVLJAJA U KNJIŽNICI BEZ ZIDOVA

Putopisom i kistom od Amazone do Mont Everesta

Piše: Lea Smolaka

Jednom je Igor Mandić rekao da je putovanje nasušna ljudska potreba. Želja za istraživanjem novih krajeva, nepoznatih ljudi, ljudi koji žive neke drukčije, nama nove živote, doveća nas je i do pisanja programa događanja pod nazivom ‘Putuj (s) mjesto’ koji se održao kroz 2019. godinu.

Samim nazivom smo htjeli napolniti da se putovati može na puno načina, različitim sredstvima, s različitim ciljevima. Putovati se može i s mjestima, u glavi, kroz knjige, kroz priče, tude doživljaje koji onda postaju inspiracijama za možda neka nova putovanja. Cilj nam je bio okupiti različite vrste autora i izvođača, od onih koji iza sebe imaju ozbiljan književni i umjetnički opus do suludo hrabrih i odvažnih avanturista ovisnih o adrenalini i ispitivanju vlastitih granica, što je možda i osobina koji krasiti sve naše goste. Tako smo se našem prvom putniku prepustili već u ožujku i on nas je mačetom proveo kroz Amazonsku prašumu. **Vedran Badun** izuzetno je karizmatičan pisac, putopisac, lovac na krivolovce, bivši MMA borac, slikar, pjesnik, reper, autor stripova i fantastičnih romana koji ima čitavu vojsku sljedbenika na društvenim mrežama. Posjetitelje u našoj knjižnici oduševio je neposrednošću, sjajnim pričama i fotografijama egzotičnih mesta, ljudi i životinja. Fantastični **Jasen Boko** poveo nas je na dugo putovanje Istokom prateći Mar-

Putovali smo kroz 2019. godinu vrijednim pričama četvorice pustolova, Vedrana Baduna, Jasena Boke, Stipe Božića, Ksenije i Borisa Rukavine, a svjetom su ‘putovali’ i umjetnici u likovnim radionicama

ca Pola na putu svile busom, devama, kamionima, pješice... Pričao nam je o drugim kulturama, mentalitetima i navikama, fascinantnim krajevima o kojima često imamo predrasude. Drugi dio naših gostovanja preselili smo van knjižnice, odnosno putovali smo po Klisu. Prvo predavanje van Knjižnice održano je u prekrasnom ambijentu kliške tvrđave, a **Stipe Bo-**

žić upoznao nas je sa svojim Snom o Everestu. Nenadmašni Božić još jednom se potvrdio kao zanimljiv izlagач i izvježban voditelj koji nam je sjajno približio sva događanja vezana za njegov prvu ekspediciju na Mt. Everest. Za kraj našeg putovanja našli smo se u Klis Kosi, u Domu kulture Zdravka Uvodića sa zanimljivim putopiscem i motociklistom **Borisom Rukavinom** i njegovom suprugom **Ksenijom**. Oni su nas na dva kotača, kroz sjajna videa i fotografije, proveli Ukrajinom, Rusijom, Kazahstanom, Kirgistanom, Kinom i Mongolijom.

Uz naše putopisce paralelno smo održali četiri likovne radionice uz stručno vođenje slikara. Djeca su slikala svoje dojmone o putovanjima, a iskoristili smo lijepo vrijeme te jednu radionicu uspjeli održati na otvorenom, u parku, u Klis Kosi.

Ono što smo uspjeli potvrditi ovim programom je da za događanja u knjižnici ima interesa, da za knjige ima interesa, da se, unatoč često negativnoj medijskoj prezentaciji, dosta čita, da postoje interesi za učenjem, slikanjem, stvaranjem, druženjem, putovanjem i dijeljenjem dojmova, da smo kroz naša događanja uspjeli privući neke nove članove i preko stotinjak posjetitelja.

Sad samo zamislite koliko važna može biti jedna knjižnica koja tako povezuje, inspirira i obogaćuje. Jedna, kako neki kažu, obična prostorija u kojoj je samo puno knjiga.

VAŽAN PROJEKT – USKORO KREĆE REKONSTRUKCIJA DRŽAVNE PROMETNICE

CESTA KROZ PRUGOV SIGURNA ZA PJEŠAKE

Na inicijativu Općine Klis, a s obzirom na dugogodišnju potrebu obnove ceste kroz Prugovo, kroz koju dnevno prođe na tisuće automobile, splitska tvrtka 'Trivium' izradila je idejno rješenje rekonstrukcije pa bi se uskoro mogao očekivati početak radova.

Prema projektu splitske tvrtke, radovi na rekonstrukciji trase duge 3,4 kilometra bit će vrijedni više od 10 milijuna kuna.

Ova cesta, kojom prođu tisuće automobile, predstavljala je veliku opasnost za lokalno stanovništvo, pogotovo zbog blizine škole i dječjeg vrtića, a mnogim vozačima je zbog ravnog položaja bila poput pište na kojoj bi vozili brzinom većom od 100 kilometara na sat. Stoga je prije nekoliko godina postavljanjem

uspornika problem donekle riješen, no temeljita rekonstrukcija ceste bila je stalno aktualna.

Općina Klis prepoznala je važnost sagledavanja prometne mreže na prostoru djelomično izgradenog i neizgrađenog građevinskog područja naselja Prugovo, zbog toga je izrađeno idejno rješenje kako bi se dobio uvid u aktualno stanje državne ceste na dionici kroz naselje Prugovo, te planiranje radova da bi se državna cesta tehničkim elementima i poprečnim profilom uskladila s prometnim potrebama ovoga naselja. Uz to, od posebnog je značenja osigurati što bolje uvjete za pješake na ovoj frekventnoj prometnici pa je za očekivati da će se uz cestu izgraditi nogostupi, te pješački prijelazi.

Državna cesta DC56 okosnica je

prometne mreže naselja, sve nekategorizirane prometnice koje vode do zaseoka i izdvojenih dijelova naselja povezane su najkraćim prometnim vezama na državnu cestu. Ova državna cesta nema alternativu u nekategoriziranoj prometnoj, te se njome odvija ne samo tranzitni nego i lokalni, cestovni, ali i pješački promet. Osim toga, državnom cestom kroz Prugovo voze i brojni lokalni te školski autobusi.

Upravo zbog višegodišnjeg nedovoljnog planskog planiranja prometne mreže došlo je do stihiskske izgradnje i nepovratnog gubitka prostornih potencijala građevinskog područja što će se ovom rekonstrukcijom itekako ublažiti.

Tako će se nakon cjelovite analize prometne mreže, koja predstavlja i infrastrukturni koridor naselja, radovi na komunalnoj infrastrukturi odvijati u fazama. Na taj način će se optimalno širiti komunalno opremanje građevinskog područja, a sve kako bi stanovnici toga područja, ali i svi oni koji putuju cestom kroz Prugovo, imali što sigurnije uvjete u vožnji.

PARTNERSTVO NA DJELU – NAŠA OPĆINA MJESTO DRUŽENJA ZA SVE

DOMU KULTURE IZLOŽBE, RADIONICE, PREDAVANJÁ...

Radionice, izložbe, predavanja, to je tek dio sadržaja koje će Klis dobiti u Domu kulture ‘Jozo Buliga’ zahvaljujući partnerstvu organizacija civilnog društva, Udruge ‘Mi’ i DVD-a Klis, Narodne knjižnice i čitaonice, te Općine Klis.

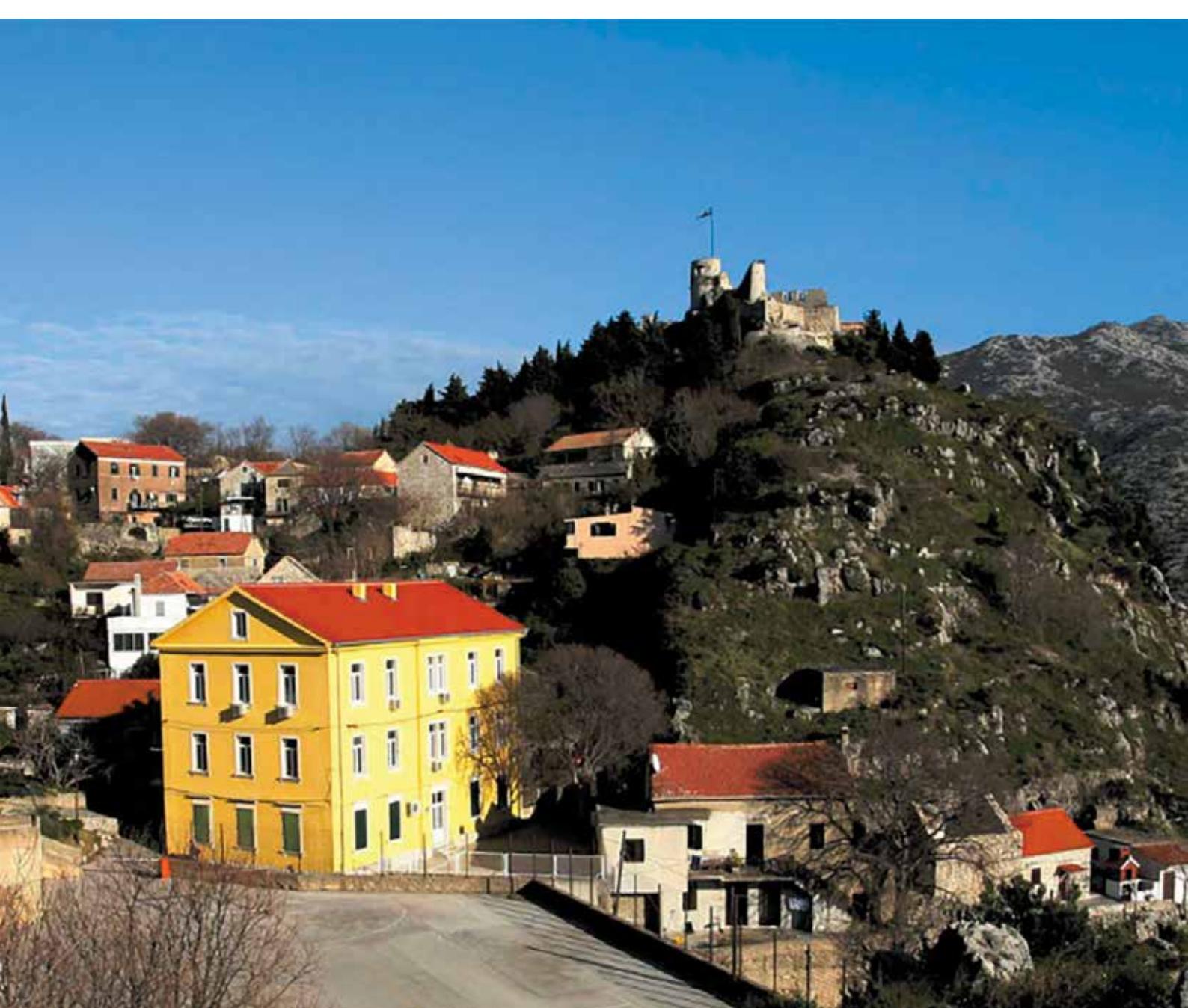
Za vrijeme trajanja projekta obnovit će se Dom kulture, kao i javne površine koje će se redovito koristiti

za potrebe provođenja projekta. Prijavitelj projekta je DVD Klis, a partneri Općina Klis, Narodna knjižnica i čitaonica u Klisu, Udruga ‘Mi’ iz Splita. Kako se najavljuje, novi prostori bit će namijenjeni svima; djeci predškolske i školske dobi, mladima, starijim osobama.

Važan dio projekta ostvarit će se kroz provođenje projektnih aktivnosti u javnom prostoru Doma Kulture

‘Jozo Buliga’ kojeg će Općina Klis dati na korištenje partneru Udrizi ‘Mi’ iz Splita, za organizaciju radionica, predavanja, izložbi, te brojnih drugih sadržaja koji će obogatiti društveni život u kliškoj općini.

Ukupna vrijednost projekta je 1,8 milijuna kuna, a ovim će Klis dobiti dodatnu vrijednost i postati mjesto dolaska mještana cijele općine, ali i gostiju iz susjednih mjesta.

EKO BUDUĆNOST – NAŠI UČENICI NAJBOLJI U PROJEKTU 'Razmišljaj EKOlogično'

Najmaštovitiji plakat iz Klisa!

Najmaštovitiji plakat u projektu 'Razmišljaj EKOlogično' izradili su učenici Osnovne škole Petra Kružića iz Klisa, a za najbolji rad nagrađeni su plaketom.

Riječ je o zajedničkom projektu Grada Solina, Općine Podstrana, Općine Klis i Općine Dugopolje, a krajem listopada u solinskoj Osnovnoj školi don Lovre Katića u Solinu obilježen je Međunarodni dan borbe protiv klimatskih promjena na kojem su proglašeni laureati.

Cijeli program započeo je sadnjom kostela i maslina, učenici su se pokazali itekako vještim u sadnji, a posebno ih je razveselila pomoć gradonačelnika **Dalibora Ninčevića** i **Frane Polića**, višeg stručnog suradnika za pripremu i provedbu EU projekata.

Nakon sadnje pozdravnu riječ održao je solinski gradonačelnik pozivajući sve da se uključe u borbu protiv klimatskih promjena i pridruže građanskoj akciji 'Zasadi drvo, ne budi panj' koji je zaživio u cijeloj državi. Da su djeca itekako osvijestena, kad je o ekologiji riječ, pokazalo je natjecanje za najbolji tematski plakat u kojemu su sudjelovale osnovne škole s područja sudionika u projektu, Grada Solina, Općine Podstrana, Općine Klis i Općine Dugopolje, čiji su školarci izradili maštovite tematske plakate na temu ekologije. Plakati su bili izloženi na javnim tribinama o gospodarenju otpadom održanima u sklopu projekta, a glasovali su svi posjetitelji. U konkurenciji maštovitih radova najviše glasova dobio je plakat učenika iz

U zajedničkom projektu sudjeluju Grad Solin, Općine Podstrana, Klis i Dugopolje, a krajem listopada u solinskoj Osnovnoj školi don Lovre Katića obilježen je Međunarodni dan borbe protiv klimatskih promjena na kojem su proglašeni laureati

Klisa! Plakat vrijednih ruku učenica i učenika Osnovne škole Petra Kružića dobio je najbolje ocjene za maštovitost te je **Marijana Žižić**, pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo, zaštitu okoliša i europske fondove dodijelila Plaketu ravnatelju **Nevenu Tešiji**.

Eko dan u Solinu nastavljen je prezentacijom 'Mijenjajmo navike, a ne klimu', radom učenika pod mentorstvom učiteljice **Sanje Mo-**

drić, a posebnu pažnju izazvala je prezentacija 'Školski vrt nekad i sad' učenika i učiteljice **Ankice Glavina**. Tako je bilo vrlo zanimljivo vidjeti fotografije školskog okoliša prije, kada je većina prostora bila betonirana i služila za parking vozila i sada kada se školski vrt oplemenio raznim biljnim vrstama i na taj način privukao raznoliki životinjski svijet.

Zahvaljujući učeničkom projektu 'Bee happy' u školski vrt privlače se pčele jer su školarci pod mentorstvom stručnjaka i učiteljica u školskom vrtu posadili medonosne biljke i tako dobili nove zujajuće 'stanovnike'.

Briga o okolišu i ljudski utjecaj na klimatske promjene itekako je važan stoga se na ovom solinskom događaju od **Andeleta Dželalije**, predstavnice tvrtke 'Alfa atest d.o.o.' moglo čuti više o nepravilnom gospodarenju otpadom čime negativno utječemo na promjene klime.

Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv klimatskih promjena završeno je zahvalom zamjenika gradonačelnika **Ivice Rakušića**, posebno najmlađima na kojima svijet ostaje, a kako se pokazalo i ovim projektom, oni itekako pokreću odrasle na promjene.

Posljednjih godina ulazu se značajna sredstva u vjerske objekte na području cijele općine. Tako se na crkvi u Niskome izmijenilo kroviste, postavljena su nova ulazna vrata, obojana je kompletna unutrašnjost crkve, a na red je došla izmjena starog i dotrajalog poda..

TRČANJE JE IN – NAŠA OPĆINA PONOVNO DOMAĆIN TRADICIONALNE DALMATINSKE TRAIL LIGE

Eva i Sanjin na tronu Kozjačkog satarluka

Slovenka Eva Tušar Suhadolc i Sanjin Vučan iz Velikih Zdenaca osvojili su treće izdanje utrke 'Kozjački satarluk', posljednje utrke Dalmatinske trail lige, održane zadnjeg vikenda u rujnu u organizaciji HPD Mosor i Općine Klis.

Više od 200 natjecatelja, točnije njih 240 iz Hrvatske, ali i inozemstva sudjelovali su na ovoj poznatoj utrci na padinama našeg Kozjaka, a osim natjecateljskog adrenalina, utrku je obilježilo i sunčano vrijeme pa su trkačice i trkači mogli uživati u predivnim prizorima staze uzduž Kozjaka.

Natjecateljice i natjecatelji, svih dobnih skupina stigli su na start znatno ranije kako bi od organizatora čuli sve upute o utrci, a zatim je natjecanje u tri skupine moglo početi.

Kako je već poznato među sudiocima ove tradicionalne kozjačke utrke, dionice su podijeljene na Veliku, Srednju i Malu stazu, pa je tako Velika staza duga 34 kilometra proteže se Kozjakom, te do brda Opor u trogirskom zaledu, Srednja staza ima 25 kilometra, ide uzdužno preko Kozjaka, dok je najmanje zahtjevna Mala staza duga 10 kilometara. Ova staza namijenjena je početnicima trkačima, šetačima, planinarima, rekreativcima i svima koji samo uživaju u hodanju u prirodi. Među njima je, kako nam kažu organizatori, mnogo onih kojima je ova najmanja staza uvertira za sudjelovanje na sljedećim, dužim i zahtjevnijim dionicama. Poznato je da brdo Kozjak nadomak Splita visoko 780 metara uz raskoš-

Posljednja utrka Dalmatinske trail lige, održana je zadnjeg vikenda u rujnu u organizaciji HPD Mosor i Općine Klis

ne prirodne ljepote, bogatu floru i faunu, krije i crkvice, te brojne kulturno povijesne lokalitete pa utrka osim u sportskom, ima i edukativno značenje. Posebno je dojmljiv Greben Kozjaka, koji iz daleka izgleda poput greda, ali dolazak na Greben nikoga ne ostavlja ravnodušnim, kako zbog nimalo laganog terena, tako i zbog fascinantnog pogleda na Split i okolicu, te prelijepi arhipelag.

Premda je najduža staza bila vrlo zahtjevna, najbolji su 35 strmih kilometara prešli za nešto više od četiri

sata, a za njima su utrku svladali oni nešto sporiji, no itekako važni natjecatelji. Predivan dan na Kozjaku završen je u najboljem raspoloženju, dodjelom nagrada uz dogovor: vidi-mo se opet na Kozjačkom satarluku!

NAJBOLJI Muškarci

1. Sanjin Vučan - Veliki Zdenci
2. Nikola Smolić - AK Sljeme
3. Nikola Jurić - Zagrebačka Treking Škola

Žene

1. Eva Tušar Suhadolc - HPD Mosor Sikire - Slovenija
2. Ivana Vrvilo - PD Imber
3. Petra Kulić Domitrović - Okit Vodice, AK Sljeme, TK Swibir

DOBRE VIJESTI

Uredili ceste u Klis Kosi

Pri gradnji brze ceste Solin-Klis i probijanja tunela došlo je do prekida prometne komunikacije privatnih zemljišta. Hrvatske ceste stoga su uredile makadamske ceste do privatnih zemljišta kako bi vlasnici nekretnina imali neometan pristup svojim parcelama.

OTKUPLJENO ZEMLJIŠTE ZA MRTVAČNICU I PROŠIRENJE GROBLJA U BRŠTANOVU

Općina Klis je na tragu svog obećanja da će se u sljedećih nekoliko godina izgrađivati mrtvačnice na svim grobljima u općini otkupila oko 4000 m² zemljišta uz postojeće groblje i crkvu u Brštanovu za proširenje groblja i izgradnju mrtvačnice.

STIPENDIJE

Općina Klis je i ove školske (akademske) godine raspisala natječaj za finansijsku potporu izvrsnim učenicima i studentima s područja Općine Klis. Iznosi stipendija, ovisno o visini ocjena iz prethodne godine su različitih iznosa, čime se potiče izvrsnost.

Od velikog broja prijavljenih, a u skladu s Pravilnikom o načinu i uvjetima stipendirjanja učenika i studenata sa područja Općine Klis dodijeljeno je ukupno 65 studentskih i 11 učeničkih stipendija.

Bonovi za umirovljenike, nezaposlene i HRVI

Općina Klis će i ove godine u predbožićno doba dijeliti bonove za umirovljenike slabijeg imovnog stanja, nezaposlene i invalide Domovinskog rata. Detaljnije upute o načinu preuzimanja pravovremeno će se objaviti na općinskoj internet stranici.

Radne bilježnice učenicima

Općina Klis je i ove školske godine financirala nabavu radnih bilježnica učenicima osnovnih škola s područja Općine Klis. S obzirom da je Ministarstvo znanosti i obrazovanja preuzele na sebe financiranje udžbenika, Općina Klis je pokrila troškove radnih bilježnica koje su 450 učenika čekali na školskim klubama početkom školske godine. Isto tako se svake godine ulažu značajna sredstva u infrastrukturu kako bi škole, vrtići i igrališta bili što bolje opremljeni.

SKUP – U SOLINU ODRŽANA 3. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA ‘SIGURNOST POVIESNIH GRADOVA – IZAZOVI TURIZMA’

SIGURNOST GRADOVA - prioritet i obveza

U organizaciji regionalnog kluba policijskih djelatnika International Police Association – Splitsko-dalmatinska, Hrvatske udruge povjesnih gradova, Sveučilišnog odjela za forenzičke znanosti i Turističke zajednice Split-sko-dalmatinske županije u Solinu je početkom studenoga održana 3. međunarodna konferencija s temom

‘Sigurnost povjesnih gradova – izazovi turizma’ na kojoj su uz domaće izlagače sudjelovali i gosti iz BiH, Njemačke, Francuske i Španjolske.

Važan skup imao je i brojne uglednike; potpredsjednika Vlade RH i ministra unutarnjih poslova, **Davora Božinovića**, župana splitsko-dalmatinskog, **Blaženka Bobana**, te mnoge gradonačelnike i načel-

nike, predstavnike policije, Hrvatske ratne mornarice, sudstva i turističkih zajednica, a čast da pozdravi sudiонike pripala je **Jakovu Vetmi**, načelniku Općine Klis, ujedno i predsjedniku Hrvatske udruge povjesnih gradova.

–Ova međunarodna konferencija daje odgovore na mnoga pitanja kojima se bavimo svaki dan. Danas moramo razmišljati o samoj sigurnosti, vidjeti na koji način učiniti sigurnim imovinu, lokalno stanovništvo i brojne goste. Zato nam i ovaj skup može pomoći u prevenciji eventualnih poteškoća – kazao je Vetma podsjećajući kako je u Udrizi 21 povijesni grad.

Voditelj projekta Slobodan Marendić i tajnik solinskog Vijeća za prevenciju kriminaliteta istaknuo je

Program Konferencije je kombinacija teorije i prakse u međunarodnom okruženju, znanstvenika i stručnjaka iz polja sigurnosti, marketinga, arheologije, forenzike, privatne zaštite i lokalne uprave

da konferencijom žele proširiti priču koja je standardna, jer je sigurnost gradova i prioritet svima, kako policijskim službenicima, tako i političarima, turističkim djelatnicima i brojnim turistima.

Program je kombinacija teorije i prakse u međunarodnom okruženju, znanstvenika i stručnjaka iz polja sigurnosti, marketinga, arheologije, forenzičke, privatne zaštite i lokalne uprave. Posebno zanimanje izazvala su nova znanja o utjecaju neuromarketinga na percepciju sigurnosti o čemu je govorio prof. Neven Šerić. Čula su se i iskustva stručnjaka prevencije u Stuttgartu, govorilo se o sigurnosti podzemne željeznice u Barceloni, a sudionici su upoznati s pripremama za veliko međunarodno vojno – policijsko hodočašće u Lourdes o čemu je govorio predstavnik francuske policije.

MRTVAČNICA U DUGOBABAMA

Vodeći računa o proračunskim sredstvima i mogućnostima financiranja dugoročno se planira izgradnja mrtvačnica na svim grobljima diljem općine.

S obzirom na građevinsku dozvolu i ispunjene uvjete, prije mjesec dana je ugovoren posao izgradnje mrtvačnice u Dugobabama. Radovi su započeli, a završetak se očekuje krajem sljedeće godine. Troškovi izgradnje su oko milijun kuna.

CRTICE IZ KULTURE

OBNOVA FRESKI

Prema informacijama iz Restauratorskog zavoda, Ministarstvo kulture odobrilo je sredstva za restauraciju freski Vjekoslava Paraća u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Klisu.

Istraživački dio bi trebao biti održan tijekom 2020. dok će se radovi izvoditi 2021. godine

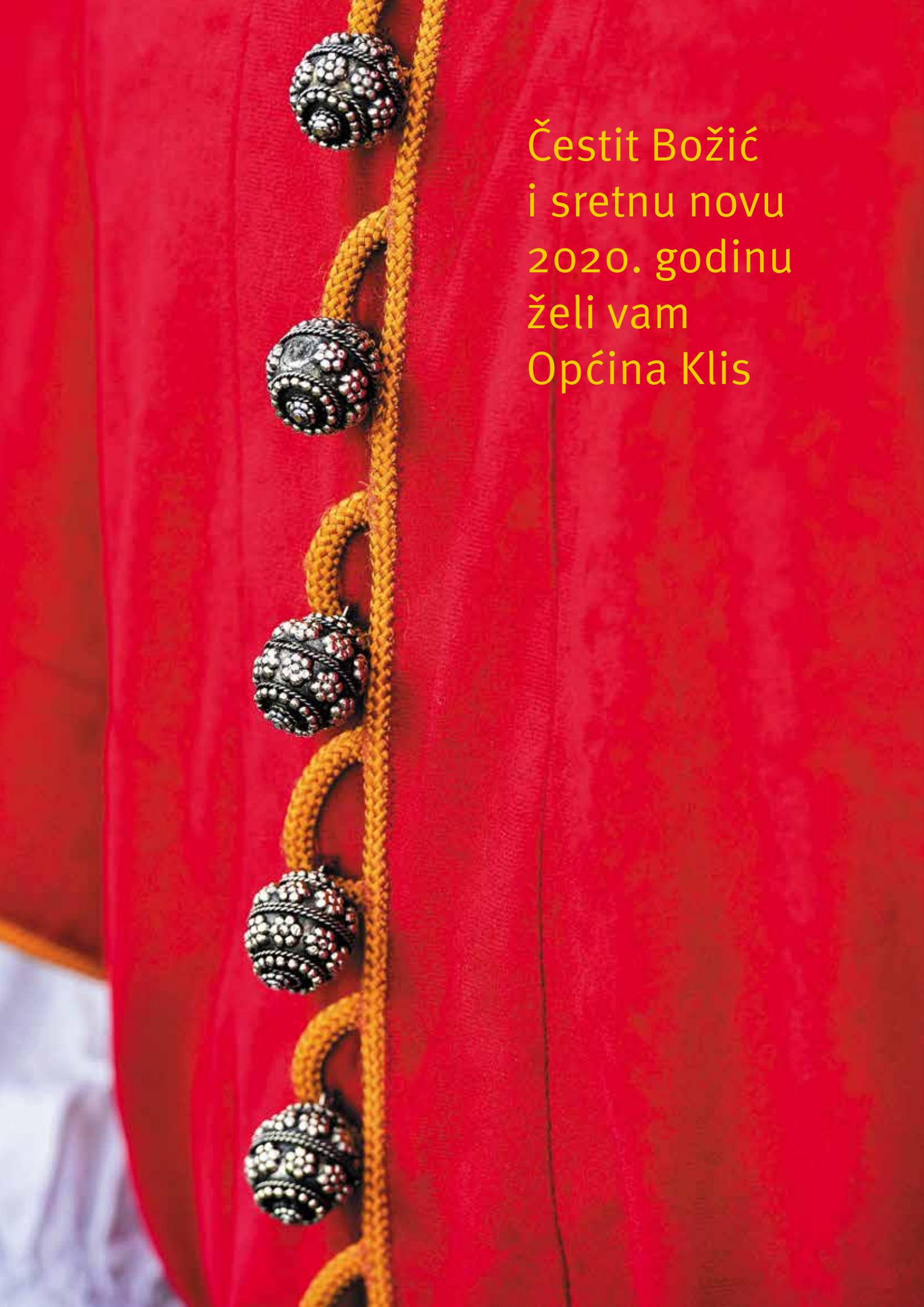

DUŠNI DAN

Dušni dan je posebna prilika kada se prisjećamo svojih najdražih, ali i svih onih koji su nas na neki način zadužili svojom dobrotom, ljubavlju, herojstvom. Tako su i ove godine predstavnici Općine Klis obišli svih devet grobalja na području općine, položili vijence i upalili svijeće na središnje križeve. Odali su počast poginulim hrvatskim braniteljima, zaslužnim građanima-dobitnicima općinskih nagrada i preminulim vijećnicima.

GLAVU DOLE RUKE NA LEDA

Igrano-dokumentani film 'Glavu dole, ruke na Leda' prikazan je u Domu kulture 'Jozo Buliga' u Klisu. Potresni film o ratnim zbivanjima 1991. godine izazvao je veliko zanimanje publike, a posebno su dojmljiva bila svjedočanstva hrvatskog branitelja iz Vukovara, Predraga Mišića - Peđe.

A vertical yellow rope hangs from a red surface. Five silver spherical ornaments, each with a small chain, are attached to the rope at regular intervals. The background is a solid red color.

Čestit Božić
i sretnu novu
2020. godinu
želi vam
Općina Klis